

**RUKOMETNI SAVEZ CRNE GORE
ZAJEDNICA RUKOMETNIH SUDIJA I KONTROLORA RSCG**

UPUTSTVO

**O POPUNJAVANJU IZVJEŠTAJA O SUĐENJU
ZA TAKMIČARSKU SEZONU 2014/2015.**

**PRIPREMILI : NEBOJŠA VUJISIĆ , predsjednik UO ZRS i EHF delegat
NOVICA MITROVIĆ, EHF sudija**

Podgorica, septembar 2014. godine

SADRŽAJ :

1. *Opšte o Izvještaju o suđenju*
2. *Primjerak Izvještaja o suđenju*
3. *Procedura ispunjavanja i slanja Izvještaja o suđenju*
4. *Ispunjavanje Izvještaja o suđenju*
5. *Opšti dio*
6. *Težina utakmice, uticaj sudija na tok utakmice*
7. *Ocjene pravila igre po komponentama*
 - 7.1 *Moguće ocjene po komponentama*
 - 7.2 *Komponente pravila igre*
 - 7.3 *Objašnjenja komponenti pravila igre*
8. *Tekstualni dio*
9. *Povezanost komponenti*

1. OPŠTE O IZVJEŠTAJU O SUĐENJU

Izveštaj o suđenju ZRSCG je napravljen sa primarnim ciljem da nakon utakmice pruži preciznu sliku o performansama sudija na istoj. Poštujući preporuke EHF-a Izveštaj o suđenju je sastavljen na takav način da su sa njime obuhvaćene sve komponente i svi elementi sudijske prakse.

Osnovni zadatak Izveštaja o suđenju je prije svega da sudijama, kontrolorima i komisijama ZRSCG, na adekvatan način prikaže pozitivne i negativne strane suđenja na određenoj utakmici, a sve sa ciljem unapređenja sposobnosti članova a samim tim i same ZRSCG. Zbog svega toga je i na inicijativu ZRSCG od sezone 2010/2011 uvedena kontrola koja se koristi na takmičenjima Evropske rukometne federacije. Komisije Evropske rukometne federacije su na konkretnim primjerima uvidjele njene prednosti i nedostatke, što je i rezultiralo pravljenjem nove forme Izveštaja o suđenju koji će od sezone 2014/2015 biti u zvaničnoj upotrebi.

NAPOMENA: Izveštaj o suđenju je opisnog karaktera, tako da usvojeni način bodovanja neće biti poznat ni kontrolorima ni sudijama kako bi se izbjegli slučajevi pristrasnog ispunjavanja Izveštaja i pisanja kontrola po automatizmu.

2. PRIMJERAK IZVJEŠTAJA O SUĐENJU

Izveštaj o suđenju se sastoji iz nekoliko dijelova: opšteg dijela, dijela koji se odnosi na težinu utakmice i uticaj sudija na tok utakmice, ocjena po komponentama i tekstualnog dijela.

RUKOMETNI SAVEZ CRNE GORE ZAJEDNICA RUKOMETNIH SUDIJA RSCG															
2014/15 Izveštaj o suđenju (Ocjena Kontrolora)															
TAKMIČENJE		mušk.	žene	Broj kola :											
Nacionalno prvenstvo	☐	Prva liga	☐	Druga liga	☐	Pioniri	☐	Kadeti	☐	Juniori	☐	Mini liga	☐	Završni turnir	☐
Nacionalni kup	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Sudije:				Mjesto:		Kontrolor:			Mjesto:						
Datum:	Vrijeme:	Mjesto:		Rezultat		7m	O	2 min.	DD	Kazne sl. lica					
				KRAJ	POL.										
EKIPA A:		Mjesto:								O	2min.	D			
EKIPA B:		Mjesto:								O	2min.	D			
Ocjena suđenja - GENERALNA OCJENA															
SASTAVLJENO OD STRANE	KONTROLORA	☒	e-mail:												
TEŽINA UTAKMICE	LAKA	☐	NORMALNA	☐	TEŠKA	☐	VEOMA TEŠKA	☐							
UTICAJ SUDIJA NA TOK UTAKMICE	POVEĆALI TEŽINU		☐	BEZ UTICAJA		☐	SMANJILI TEŽINU		☐						
KOMPONENTE	--	-	ø	+	++	NAPOMENE									
Prednost						<input type="text" value="Pozitivni komentari:"/>									
Koraci															
Faul u napadu															
7m															
Pasivna igra															
Golmanov prostor (odbrana/napad)												<input type="text" value="Negativni komentari:"/>			
Borba pivot-odbrana															
Progressivno kažnjavanje															
LIČNO VLADANJE (itgled, signalizacija, saradnja, postavljanje-kretanje; saradnja sa stolom)															
UKUPNI UTISAK (vođenje utakmice; razumijevanje igre; atmosfera; linija suđenja)															
<input type="text" value="Savjet za poboljšanje:"/>															

Izgled Izveštaja o suđenju

NAPOMENA: Ovaj list ispunjava isključivo kontrolor ! Sudije ne ispunjavaju formular!

3. PROCEDURA ISPUNJAVANJA I SLANJA IZVJEŠTAJA O SUĐENJU

1. Sačuvati formular Izvještaja o suđenju na svom računaru. Čuvati kopije sa svake utakmice u toku sezone i na zahtjev Komisije za praćenje kontrola suđenja ponovo dostaviti Izvještaj u bilo kom trenutku sezone ukoliko je to potrebno.
2. Prije utakmice odštampati po jedan neispunjen primjerak Izvještaja o suđenju i imati ga spreman za razgovor poslije utakmice.
3. Poslije utakmice kontrolor popunjava Izvještaj unoseći ocjene po komponentama težine utakmice i uticaja sudija na tok utakmice. Kontrolor je dužan da sprovede popunjavanje Izvještaja prije obavljenog međusobnog razgovora sa sudijama.
4. Nakon popunjavanja Izvještaja o suđenju, kontrolor obavlja razgovor sa sudijama stavljajući akcenat na veoma bitna područja.
5. U roku od 48 sati Kontrolor je dužan da vjerodostojno ispuni Izvještaj o suđenju i dostavi elektronskim putem na e-mail zrskontrola@t-com.me. Iste e-mail je kontrolor obavezan da pošalje i na e-mail jednog od sudija, kako bi sudije imale uvid u ocjenu kontrolora.
6. Kontrolor za koga se ustanovi da nije vjerodostojno ocijenio sudije odgovaraće po Pravilniku o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti članova ZRS.

4. ISPUNJAVANJE IZVJEŠTAJA O SUĐENJU

Izveštaj o suđenju se sastoji iz četiri dijela:

- Opšteg dijela;
- Ukupnog utiska, težine utakmice i uticaja sudija na tok utakmice;
- Ocjena pravila igre po komponentama;
- Tekstualnog dijela;

5. OPŠTI DIO

Opšti dio sadrži podatke o takmičenju :

- Utakmica muških ili ženskih ekipa;
- Redni broj kola u kome se igra utakmica;
- Utakmica nacionalnog prvenstva ili nacionalnog kupa;
- Ukoliko je utakmica prvenstvena može biti utakmica prve lige, druge lige ili mini lige;
- Utakmica juniorskih, kadetskih ili pionirskih ekipa;
- Utakmica završnog turnira nacionalnog kupa ili mlađih kategorija;
- Imena sudija utakmice i mjesta iz kojih dolaze;
- Imena kontrolora utakmice i mjesto iz kojeg dolazi;
- Datum odigravanja utakmice;
- Vrijeme odigravanja utakmice;
- Mjesto odigravanja utakmice;
- Imena ekipa i mjesta iz kojih dolaze;
- Konačan rezultat utakmice;
- Rezultat utakmice na poluvremenu;
- Broj sedmeraca za obje ekipe;
- Broj isključenja za obje ekipe;
- Broj direktnih diskvalifikacija za obje ekipe;
- Broj kazni službenih ekipa za obje ekipe;

UPUTSTVO O POPUNJAVANJU IZVJEŠTAJA O SUĐENJU

Opšti dio Izvještaja o suđenju:

TAKMIČENJE: u zavisnosti od toga da li je u pitanju utakmica muških ili ženskih ekipa u odgovarajuće polje stavljamo (**X**)

TAKMIČENJE	mušk. →		← žene	Broj kola :						
Nacionalno prvenstvo ☐	Prva liga		Druga liga		Pioniri	Kadeti	Juniori	Mini liga	Završni turnir	
Nacionalni kup ☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Sudije:				Mjesto:		Kontrolor:				Mjesto:
Datum:		Vrijeme:	Mjesto:	Rezultat		7m	O	2 min.	DD	Kazne sl. lica
				KRAJ		POL.				
EKIPA A:			Mjesto:						O	2min.
										D
EKIPA B:			Mjesto:						O	2min.
										D

BROJ KOLA : u ovo polje upisujemo redni broj kola u kojem se igra utakmica.

TAKMIČENJE	mušk. →	X	← žene	Broj kola :				I KOLO		
-------------------	------------	----------	-----------	--------------------	--	--	--	---------------	--	--

U dijelu koji se tiče vrste takmičenja dovoljno je samo kliknuti na predviđeni kvadrat i on će automatski biti označen . Ukoliko je utakmica nacionalnog prvenstva treba označiti da li je takmičenje prve, druge ili mini lige. Ukoliko je takmičenje mlađih kategorija potrebno je označiti da li je utakmica juniorska, kadetska ili pionirska. Ukoliko je utakmica završnog turnira (nacionalnog kupa ili mlađih kategorija) treba označiti polje završni turnir.

Nacionalno prvenstvo ☐	Prva liga	Druga liga	Pioniri	Kadeti	Juniori	Mini liga	Završni turnir
Nacionalni kup ☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

U predviđenim poljima upisati:

Sudije (Imena i prezimena sudija) **Mjesto** (Naziv mjesta odakle je sudijski par)

Kontrolor (Ime i prezime kontrolora) **Mjesto** (Naziv mjesta odakle je kontrolor)

Sudije: Ilija Bailović-Aldin Mlatišuma	Mjesto: PV-BR	Kontrolor: Gojko Vučković	Mjesto: PG
---	----------------------	----------------------------------	-------------------

UPUTSTVO O POPUNJAVANJU IZVJEŠTAJA O SUĐENJU

U predviđenim poljima upisati:

Datum (Datum odigravanja utakmice)

Vrijeme (Vrijeme odigravanja utakmice)

Mjesto (Mjesto odigravanja utakmice)

Datum:	20.09.2014	Vrijeme:	18:30	Mjesto:	Cetinje
EKIPA A:	RK LOVČEN			Mjesto:	Cetinje
EKIPA B:	RK SUTJESKA			Mjesto:	Nikšić

Ekipa A (Naziv ekipe A) **Mjesto** (Mjesto odakle je ekipa A)

Ekipa B (Naziv ekipe B) **Mjesto** (Mjesto odakle je ekipa B)

U predviđenim poljima upisati: konačan rezultat, rezultat poluvremena, broj dosuđenih sedmeraca za obje ekipe, broj isključenja za obje ekipe, broj direktnih diskvalifikacija za obje ekipe i broj kazni službenih lica.

Rezultat		7m	O	2 min.	DD	Kazne sl. lica		
KRAJ	POL.					O	2min.	D
30	18	3	3	5	1	1	1	1
30	17	4	3	3	1	1	1	1

U polju Rezultat KRAJ: U gornjoj koloni broj postignutih golova ekipe A na kraju

U donjoj koloni broj postignutih golova ekipe B na kraju

U polju Rezultat POL: U gornjoj koloni br. postignutih golova ekipe A na poluvremenu

U donjoj koloni br. postignutih golova ekipe B na poluvremenu

U polju 7-m : U gornjoj koloni broj dosuđenih sedmeraca za ekipu A

U donjoj koloni broj dosuđenih sedmeraca za ekipu B

U polju O : U gornjoj koloni broj izrečenih opomena za ekipu A

U donjoj koloni broj izrečenih opomena za ekipu B

U polju 2min : U gornjoj koloni broj isključenja za ekipu A (ne zbir minuta)

U donjoj koloni broj isključenja za ekipu B (ne zbir minuta)

U polju DD : U gornjoj koloni broj direktnih diskvalifikacija za ekipu A
U donjoj koloni broj direktnih diskvalifikacija za ekipu B

U polju Kazne : U gornjim kolonama broj kazni za sl. lica ekipe A
Sl. Lica U donjim koloni broj kazni za sl. lica ekipe B

6. TEŽINA UTAKMICE UTICAJ SUDIJA NA TOK UTAKMICE

U polju (**e-mail**) potrebno je upisati e-mail kontrolora: Simbolom (**X**) je označeno polje Sastavljeno od strane Kontrolora

SASTAVLJENO OD STRANE	KONTROLORA	X	e-mail: akiboki@t-com.me
-----------------------	------------	---	--

U komponenti **TEŽINA UTAKMICE** postoje četiri moguća nivoa težine utakmice :Kod određivanja nivoa težine utakmice uzeti u obzir da li je utakmica derbi, ili je teren „vruć“ za suđenje, kakva je bila atmosfera na pomenutoj utakmici, da li je bilo tenzija, kakav je bio odnos publike prema ekipama i sudijama itd. U principu težina utakmice ne mora zavisiti od rezultata (npr. utakmica može biti teška i pored veće razlike na kraju, ili može biti normalnog tipa bez obzira na tijesan rezultat na kraju).

TEŽINA UTAKMICE	LAKA ☐	NORMALNA ☒	TEŠKA ☐	VEOMA TEŠKA ☐
UTICAJ SUDIJA NA TOK UTAKMICE	POVEĆALI TEŽINU ☐	BEZ UTICAJA ☒	SMANJILI TEŽINU ☐	

U dijelu koji se tiče **TEŽINA UTAKMICE** dovoljno je samo kliknuti na predviđeni kvadrat i on će automatski biti označen .

U komponenti **UTICAJ SUDIJA NA TOK UTAKMICE** postoje tri moguća scenarija : povećali težinu, bez uticaja, smanjili težinu.

Ova komponenta bi u principu trebala biti povezana sa **TEŽINOM UTAKMICE** ali ne obavezujuće.

7. OCJENA PRAVILA IGRE PO KOMPONENTAMA

7.1 Moguće ocjene po komponentama

(- -) Ne zadovoljavajuće

Veliki broj grešaka, **gubitak kontrole**, uticaj na rezultat utakmice ili povećanje težine

(-) Slabo

Veći broj grešaka (preko 5), bez uticaja na rezultat utakmice, slaba kontrola

(Ø) Prosječno

Više grešaka (preko 3-5), ali regularna kontrola

(+) Dobro

Nekoliko grešaka (do 2) i dobra kontrola

(+ +) Veoma dobro

Skoro bez grešaka, veoma dobra kontrola

NAPOMENE:

- 1) Za sve nabrojane komponente trebate imati jasnu odluku odakle početi , poštujući objašnjenja ocjena data iznad. U slučajevima kada niste sigurni da li je prava ocjena **(Ø) “Prosječno”** ili **(+) “Dobro”**, razmotrite ponovo komponente i poštujujte precizne definicije sa posebnim osvrtom na broj grešaka i kvalitet kontrole utakmice.

OBJAŠNJENJE: Iako u praksi veliki broj kontrolora kao polaznu tačku uzima **(Ø) “Prosječno”**, zbog usvojenog specifičnog načina bodovanja početna ocjena bi u principu trebala biti **(Ø) “Prosječno”** što je i preporuka sudijske komisije EHF-a.

7.2 Komponente pravila igre

Ovaj Izvještaj o suđenju sadrži ukupno 10 komponenti pravila igre koja su formirana tako da su njima obuhvaćeni svi elementi sudijske prakse.

KOMPONENTE	--	-	∅	+	++
<i>Prednost</i>				X	
<i>Koraci</i>			X		
<i>Faul u napadu</i>				X	
<i>7m</i>				X	
<i>Pasivna igra</i>					X
<i>Golmananov prostor (odbrana/napad)</i>				X	
<i>Borba pivot-odbrana</i>				X	
<i>Progresivno kažnjavanje</i>			X		
LIČNO VLADANJE (izgled, signalizacija, saradnja, postavljanje-kretanje; saradnja sa stolom)				X	
UKUPNI UTISAK (vođenje utakmice; razumijevanje igre; atmosfera; linija suđenja)			X		

Primjer ocjena
pravila igre
po komponentama

U predviđena polja je za svaku komponentu potrebno jasno označiti po jednu ocjenu stavljajući u odgovarajuće polje (X).

NAPOMENA: Nije dozvoljeno polje označiti simbolom (∅) ni u jednom slučaju!

7.3 Objašnjenja komponenti pravila igre

Prednost: Omogućiti tečnu igru sa prihvatljivom linijom. Pravilna primjena i isti kriterijum prema ekipama

Kriterijum: Da li neopravdanim zvižducima sudije prekadaju akcije iz kojih se postiže gol ili su igrači u jasnim situacijama za postinje gola? Da li sudije usporavaju igru sviranjem "sitnih faulova"? Posebna napomena da prednost nakon načinjenog viška koraka pod faulom ne smije biti dozvoljena, što veliki broj sudija toleriše, pod opravdanjem ubrzanja igre.

Koraci : Prepoznavanje koraka i korekcije svih vrsta koraka (Igra odbrane postaje praktično nemoguća ukoliko se napadaču dozvoli da napravi više od tri koraka u situaciji jedan na jedan. Grubi faulovi od strane odbrambenog igrača mogu biti prouzrokovani ovim segmentom. Ovom komponentom treba obuhvatiti i igru loptom (pogrešno vođenje) .

Kriterijum: Da li sudije imaju razvijen osjećaj za korake, da li oduzimaju loptu u situacijama kada igrači ne naprave više od tri koraka ali ispadnu iz ritma pa se stekne takav utisak ? Da li sudije kontrolišu pogrešno vođenje lopte.

Prekršaj u napadu : Prekršaji napadajućeg igrača sa i bez lopte.

Kriterijum: Obratiti pažnju na prekršaje igrača sa loptom ili bez lopte, nepravilne blokove od strane pivota, prekršaje bekova koji dodaju loptu krilnom igraču a pri tome onemogućuju odbramenog krilnog igrača da reaguje. U principu prekršaje u napadu bi trebao svirati gol sudija, kako sudije ne bi dolazile u situaciju da donesu različite odluke jer je često veoma mala razlika između prekršaja u napadu ili sedmerca. Posebnu pažnju obratiti na kružne napadače, nepravilno građenje prostora rukama, torzom ili nogama.

7m odluke: Procjena prema pravilima igre i korektna primjena jasne situacije za postizanje gola

Kriterijum: Da li sudije imaju kriterijum jasne situacije za postizanje gola? Mora se voditi računa o položaju odbrambenog igrača, gdje je napravljen prvi faul, da li je odbrambeni igrač "uguran" u golmanov prostor ili ga namjerno koristi da bi stekao prednost nad napadačem. Poseban osvrt na specifične situacije ("siva zona"), u kontra napadima i dileme sedmerac ili slobodno bacanje. Dodatni kriterijum u ovim slučajevima je to da li igrač još uvijek vodi loptu i nema jasnu situaciju za postizanje gola ili je već napravio korak i u svakom trenutku može ugroziti gol protivnika.

Pasivna igra : Pravilna primjena signalizacije i odluke u skladu sa pravilima igre, vodeći računa o situaciji u igri

Kriterijum: Kada govorimo o kriterijumu za pasivnu igru moramo razdvojiti: kriterijum za prepoznavanje pasivne igre i kriterijum za oduzimanje lopte. Sudije često poistovjećuju dobar kriterijum za pasivnu igru sa kriterijumom za prepoznavanje. Međutim i oduzimanje lopte mora imati pravi "tajming". Lopta ne bi trebala biti oduzeta kada bekovi imaju loptu i kreću se ka голу jer u svakom trenutku mogu biti spremni na šut. Pravo vrijeme je kad lopta ponovo bude kod krilnog igrača ili beka koji se kreće od gola a ne prema голу).

Golmaniv prostor: Kontrola golmanovog prostora napadača i odbrane.

Aktivnosti odbrambenih igrača: Razlika između povreda učinjenih namjerno i nenamjernih kao što su situacije 1-1 kada igrač inercijom uđe u prostor

Aktivnosti napadajućih igrača: Povrede prostora kada je cilj lopta, ulazak u prostor pri 1-1 situacijama, šutevi sa zemlje, propadanja u prostor prije ispuštanja lopte

Kriterijum: Gol sudija mora obratiti pažnju na nedozvoljeno korišćenje gol prostora kada igrači na taj način stiču prednost nad protivnikom. Posebno obratiti pažnju na situacije kada krilni igrači protrče kroz prostor ispred protivnika u skoku. Kriterijum u ovim slučajevima mora biti to da li je odbrambeni igrač smanjio mogućnost

manipulacije tijela napadača (koji je morao da skрати skok, šutne iz neprirodnog položaja itd), bez obzira na to što ne postoji direktan kontakt. U ovim slučajevima mora biti dosuđeno 7m , a svaka ponovljena akcija i kažnjena progresivno.

Borba pivot/odbrana: Pivot i odbrana, akcija i reakcija, pravilne-nepravilne blokade , povlačenje za dres, držanje (polje posmatranja gol sudije).

Kriterijum: Gol sudija mora obratiti pažnju , i mora znati ko je prvi započeo akciju, u suprotnom sudije će vidjeti samo reakciju i donijeti pogrešnu odluku. Pravila igre mnogo ograničavaju akcije kružnog napadača (zabranjeno je građenje prostora rukama, torzom ili nogama) . Sudije u ovim situacijama moraju “čitati igru”, pokušati da shvate unaprijed šta igrač može da uradi.

Progresivno kažnjavanje: Jasne i precizne odluke u skladu sa pravilima igre

Kriterijum: Da li sudije prave razliku između grube ali dozvoljene igre i “prljave” igre koja ni na koji način nije povezana sa situacijom u igri. Da li sudije imaju liniju suđenja koja jasno stavlja do znanja šta je dozvoljeno a šta ne ? Da li žute kartone koriste na pravi način i u pravim situacijama ili im je cilj da samo ispune broj i pređu na isključenja? Kriterijumi za donošenje odluka moraju biti intenzitet prekršaja, pozicija (ispred igrača, bočno ili sa leđa), dio tijela na kojem je načinjen prekršaj (glava, vrat, torzo), kao i počinjeni efekatb(nemogućnost nastavka utakmice). Posebno su opasne krilne situacije i situacije u kontra napadima kada su napadači pri punoj brzini, potpuno nespremni na nedozvoljene reakcije odbrane, i kada i mali kontakt može dovesti do povrede igrača.

Lično vladanje: uzeti u obzir nekoliko kriterijuma: izgled, signalizacija, saradnja, postavljanje,kretanje,saradnja sa stolom. Izgled i stav na terenu, nepokazivati nesigurnost ili aroganciju. Jasna signalizacija prema igračima i službenim licima. Tonalitet zvižduka adekvatan situaciji na terenu. Dobar timski rad, pravilno postavljanje na terenu i kretanje pri trčanju. Jasna signalizacija pri pokazivanju kazni. Da li postoji povremeni kontakt sa zapisničkim stolom?

Kriterijum: Ova komponenta se odnosi na to kakav su utisak sudije kao pojedinci ostavili na terenu. Da li djeluju smireno, previše opušteno, napeto, teže li kompenzacijama ? Da li imaju jasnu signalizaciju prema pravilima igre? (ili ponekad koriste za objašnjenja signalizaciju koja ne postoji u pravilima igre ali je kod većine sudija uobičajena). Kakav je tonalitet zvižduka? Da li učesnici (igrači, službena lica, gledaoci) razumiju signalizaciju sudija ? Da li su sudije uravnotežene u odlukama, ili jedan dominira? Da li imaju dobru podjelu posla , ili se miješaju u kompetencije kolege?

Ukupni utisak: uzeti u obzir nekoliko kriterijuma: vođenje utakmice, razumijevanje igre, atmosfera, linija suđenja. Držati utakmicu pod kontrolom, cijelo vrijeme. Jasne i čiste odluke koje su u skladu sa dešavanjima na terenu. Pozitivan ili negativan uticaj odluka na atmosferu.

Kriterijum: Da li sudije imaju jasne i logične odluke, da li su koncentrisani tokom čitave utakmice, ili im se dešavaju padovi. Da li sudije “osećaju igru “ i ritam utakmice , da li doprinose bržoj igri ili svojim odlukama remete ritam utakmice? Da li sudije „vode“ utakmicu? Kako se ponašaju u nepredviđenim situacijama? Kakav su utisak ostavili na ostale učesnike? Da li sudije svojim stavom i ponašanjem doprinose stvaranju dobre atmosfere za igranje utakmice ili postižu suprotno. Da li način komunikacije sudija iritira ostale učesnike?

8. TEKSTUALNI DIO

Tekstualni dio se sastoji iz tri polja:

POZITIVNI KOMENTARI:

Treba navesti pozitivne elemente , koje su sudije dobro primjenjivale u utakmici. Ovo polje ne služi samo za prosto navođenje komponenti koje su ocijenjene sa **(++)** **“Veoma dobro”** ili **(+)** **“Dobro”** jer se to vidi i u ocjenama po komponentama , već za komentare kontrolora o pojedinim dobrim elementima.

Pozitivni komentari:
Veoma dobra, kontrola golmanovog prostora i borbe pivota i odbrambenih igrača. Jasan kriterijum za 7m. Odluke za pasivnu igru pravovremene.

NEGATIVNI KOMENTARI:

Treba navesti elemente na kojima sudije moraju da rade kako bi poboljšali svoje performance. Prethodno važi i za ovu komponentu, ne nabrajati komponente već dati svoje komentare istih.

Negativni komentari:
U nekoliko situacija neispoštovana prednost, posebno u 41. minutu kada sudije prekidaju igrača Ekipe A u jasnoj situaciji za postizanje gola. Tonalitet zvižduka u nekim trenucima neadekvatan situaciji na terenu.

SAVJET ZA POBOLJŠANJE:

U kratkim crtama navesti šta sudije treba da urade na svom unapređenju i način ka koji to mogu postići. Sledeći put kada budete kontrolisali isti sudijski par obratiti pažnju da li su sudije prihvatile savjet i radile na tome.

Savjet za poboljšanje:
Sačekati sa progresivnim kažnjavanjem ukoliko je igrač u jasnoj situaciji za postizanje gola. Poboljšati tonalit zvižduka, tako da bude adekvatan situaciji na terenu. Podjela posla mora biti preciznija kako se sudijame ne bi dešavali dupli zvižduci. Kod izvođenja brzog centra ne biti previše precizan, ukoliko nema brzog centra nema potreba za vraćanjem igrača koji je malo prešao liniju.

9. POVEZANOST KOMPONENTI

Veoma je bitno razlikovati važnost pojedinih komponenti , i njihov značaj za ishod utakmice. Komponente kao što su **Progresivno kažnjavanje, 7m-odluka, Prednost, Koraci, Ukupni utisak** su sigurno najbitnije prilikom formiranja konačne ocene o suđenju na nekoj utakmici.

Potrebno je voditi računa o komponentama koje u pojedinim situacijama mogu biti povezane ali ne obavezujuće:

Borba pivot odbrana - Progresivno kažnjavanje

Golmanov prostor (odbrana/napad) - 7m

Borba pivot odbrana - Faul u napadu

Lično vladanje - Ukupni utisak

Ove komponente u određenim situacijama mogu biti zavisne jedne od drugih.

Podgorica, Septembar 2014